

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

311.

DIKTERO

AF

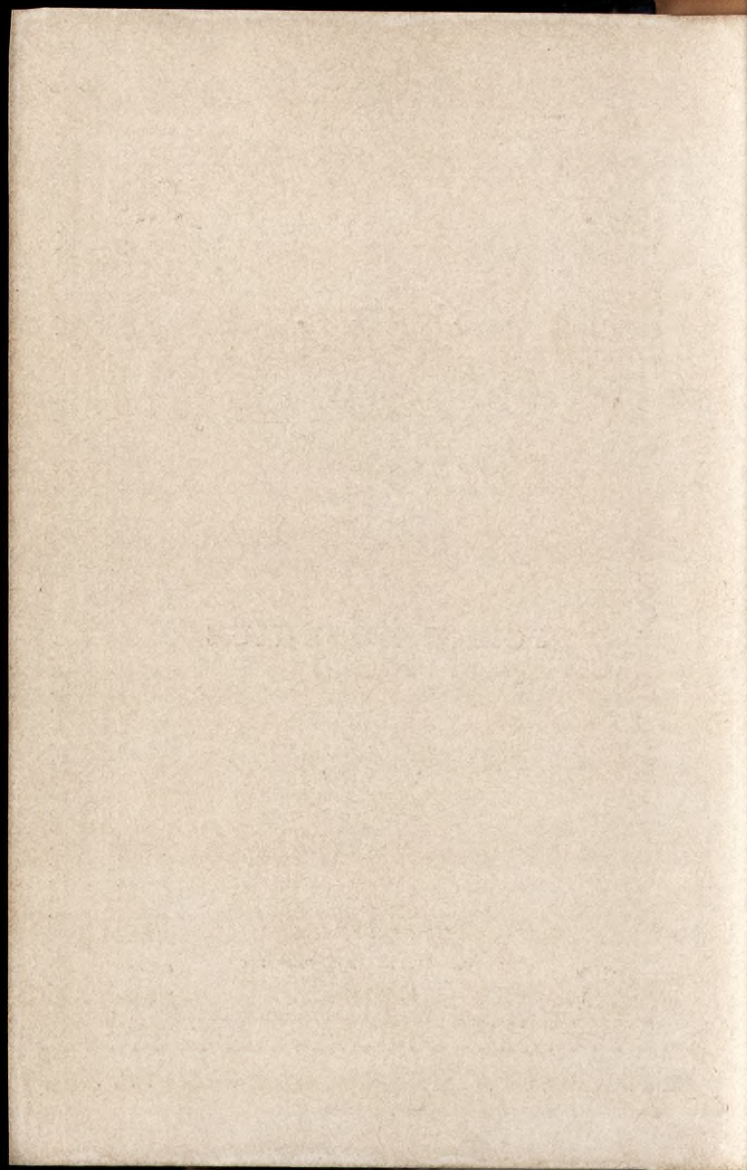
JOSEF ROSENIUS

STOCKHOLM

TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET

1882

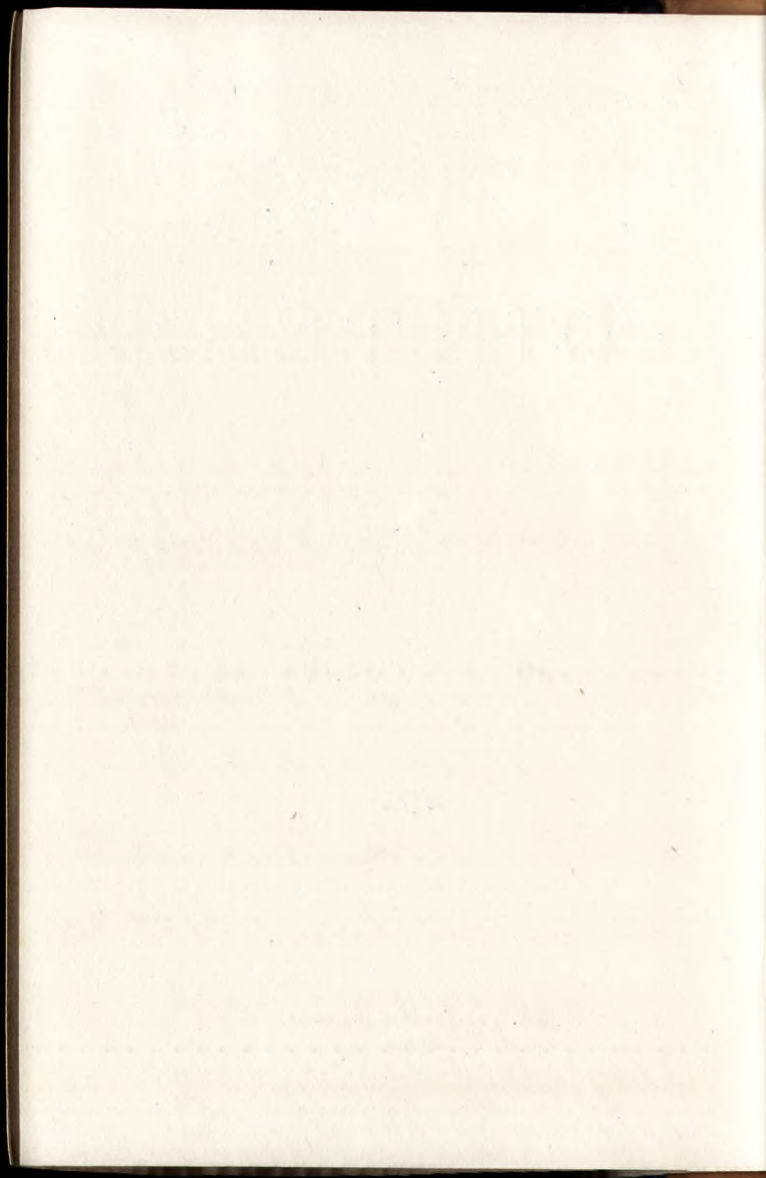
DIKTER

AF

JOSEF ROSENIUS.

STOCKHOLM
TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET
1882.

INNEHÅLL.

	Sid.		Sid.
Verldens störste hjelte . . .	1	Kreaturens suckan	56
Tuppen	8	Fogelvägen	59
Riddarholmskyrkan	10	Alla äro de bröder	61
»Trumslagar Brave»	15	I folkfredens tider	63
I Jüterbock och Witten-		Vid dagens inbrott	65
berg	19	Min bästa vän i verlden .	67
Revelj	24	I den älskades närhet . . .	72
Stockholm	27	Rum för två	75
Klockspelet i »Sankt Ger-		Romantik	76
trud»	29	Fågelsång	77
När julen nalkas	32	Morgonstämning i Visby .	79
De dödas julnatt	35	Gökens visa	81
Nattvakten vid Runebergs		Under åskvädret	83
graf	44	Soluppgång	85
Den förste och andre Pe-		Aurora	87
trus	49	Vacker utsigt	90
Skaldernas stall	51	En jubeldagså godsomåtta	92

	Sid.		Sid.
Jennys konterfej	94	Svalans romresa	128
Maria	96	Om våren	132
Olle och Lisa	98	Långa Helga	134
Kura gömma	103	Vid hafsstranden	136
Pianospel och klockring- ning	105	Lifvet vid en badort	138
Tröst mot höst	107	En sofvande kejsare	140
Trofasta vän!	109	Topelius i S:t Karins kyrko- ruin	141
I »jemmerdalen»	111	Vid Professor N. J. Anders- sons graf	143
Jorden är stor	113	Garibaldi	146
Vandringslust	118	Sken och verklighet	148
I Spanien	122	En rättgång	150
Till en Stockholmska	125		

DIKTER

DINKLER

Verldens störste hjelte.

drömmen nyss jag såg en syn, den skönaste

jag sett —

Der kom en engel utur skyn att skipa lag

och rätt,

Och jordens barn sig samlade med höga

ångestrop;

Der såg jag kaukasier och helsvart etiop.

Och engelen hof upp sin röst och talade
ett ord:
»Nog länge orättvisan bott bland barn af
stoff och jord.
Jag har en krona underskön och smidd af
englahand,
Den vill jag ge den störste man, som bott
i något land.

Och jordens skilda konungar de sågo på
hvarann,
I deras led, så tänkte de, fans verldens
störste man,
Och Kremmels forne kejsare och kungarne
från Pau
De hviskade en komplimang till Austerlitz
heros.

Och mången grånad tänkare, som idog, vis
och klok
På mensklighetens hylla stält så mången
diger bok,
Och män, som med sin pennas trollstaf
skapat paradis,
De sågo efter kronans glans med hopp om
lön och pris.

Men deras väntan blef ej lång — snart ljud
ett rop och glam:
»Gif rum för seklernas heros, som nu skall
träda fram»,
Strax allas ögon riktades på samma punkt
och prick
Att se en kejsare bli krönt i nästa ögon-
blick.

Då trädde fram på engelns vink en böjd,
förbleknad hamn,
Det var en gubbe obekant, man kände ej
hans namn,
Bekymmer hade blekt hans hår, hans öga
sade blott,
Att många hvassa törnen växt på vägen,
der han gått.

Och jordens vise tänkare de kunde en-
dast le,
Och sina kloka hufvuden de ristade på spe,
Och jordens stränge domare han slog sig
för sitt bröst,
Men öfver hopens myckna sorl det ljud en
englaröst:

Kom, store hjelte, i min famn och himlalönen
vinn,
Du segrare i hjertekrig, tag kronan -- hon
är din!
På verdens vida tummelfält så många hjel-
tar bo,
Men störst är den, som offrat mest i kam-
pen för sin tro.

Och engeln slöt, och en och hvar beredde
sig att gå,
Men verdens store kejsare de blefvo nu
så små,
Och jordens vise tänkare förtego nu sitt
vett,
Och jordens kloke domare bekände: Han
har rätt.

Ur dröm och villa väcktes jag af solens
första glöd,
Men i mitt öra ännu länge englarösten ljud:
»På verdens vida tummelfält så många
hjeltar bo
Men störst är den, som offrat mest i kampen
för sin tro.»

Tuppen.

innanläsningens första stunder,
Då ingen lexa jag än läst upp,
Då höll jag ypperst af alla under
Den gamla ABC-bokens tupp.

På sista sidan, hvars blad han hedrar,
Der stod han målad i aqvarell
Och höjde halsen af röda fjädrar
Till oförnimliga hanegäll.

Den tiden fick jag beständigt höra
En gammal visa, en välbekant:
»Var bara flitig och skärp ditt öra,
Så värper tuppen en kopparslant!»

Strax gick det fermare med min lexa,
Ty »slant» är pengar för hvarje sven,
Nu är jag äldre, har hunnit växa,
Men modersvisan den hör jag än:

»Mitt barn, till lyckan en väg du bane
För dina gamla föräldrars land,
Så värper statens belöningshane
En slant med gula och blåa band.»

Riddarholmskyrkan.

om vän af antiqviteter
Jag känner en aktning half
För multnade majestäter
I Riddareholmens hvalf.

Sin jordiska halt de förråda
De hjeltar af Vasa-stam,
Och kommer du åt dem af våda,
Då falla de sönder till dam.

De voro en tid så kække,
De mådde en tid så godt,
Då under prunkande tække
De sofvo på Stockholms slott.

Nu ha de af kungaståten
Ej mycket mer i behåll
Än rostiga chifferplåten
Och fanor med sliten fäll —

Standarer för Tillys kroater,
Standarer liknande lump,
Dem kungen, — nej legosoldater
Ha tagit af lycka och slump.

I hvalfven tysta och öde
Ett timslag äskar gehör,
Det väcker ej upp de döde,
Som sofva dernedanför.

Det tolkar hur tiden vankar,
Hur sekler komma och gå
Med ämnen till nya tankar,
Dem forntid ej mäktat förstå.

Ja, medan i grafvarnes häkte
Allt andas föråldring och qualm,
Förändras det nya slägte,
Som hvimlar å Riddarhusmalm.

De gamla idéerna vika
Om ära grundad på arf, —
God 'morgon, du ärorika
Förbrödringens tidehvarf!

En gång kanske portarne knarra
Och flyga upp med en skräll,
Så stenkatafalkerna darra
I Ridderholmens kapell.

I kungarnes grafherberge
Der böljar en likprocession,
Der häres en konung af Sverige,
Som aldrig satt på en tron.

Linnés och Berzelii like,
Han styrde med ledande hand
I vetandets vida rike,
I konstens förlofvade land.

Man jordar vetenskapsmannen,
Der Karlarne sofva ut
Med min, som förråder tyrannen,
Och kläder, som lukta af krut.

Och då, genom götiska fenster,
Skall solen belysa ett tak,
Der män med lika förtjenster
Förenas i samma gemak.

»Trumslagar Brave».

Man prisade länge Napoleons garde,
Som strömmat tillsamman på kejsarens »varde»,
Der främst i de skäggige bussarnes led
Stod trumslagar Brave ifrån Austerlitz' hed.

Förr hände det ofta, det händer väl än
Att qvinnor kampera förklädda till män,
Så skedde det också på Austerlitz' slätt,
Ty trumslagar Brave var en ståtlig brunett.

En sjutton års flicka, ett omyndigt barn,
Som gifvit sin hand åt den franska gloirn
Och bytt för att främja sin kejsares sak
Palatsernas prakt mot en kall bivuak.

När kejsaren kom efter slutad affär
Och mottogs af gardet med skyldradt gevär,
Då gjorde ock trumslagar Brave sin honnör
Och deltog i truppernas: »vive l'empereur!»

Med mössa af björnskinn och klädd till parad,
Med snöhvit damask på sin rundade vad,
Så stod hon i ledet och rodnade täckt
Och trodde sig röjd i sin manliga drägt.

När natten steg ned öfver vintriga fält,
Hon sof på en drifva vid kejsarens tält,
Och tröt henne brödet, så skedde det mest,
Emedan hon gaf det åt kejsarens häst.

Så följde hon troget den dyrkades tåg
Från Spaniens slätter till Donaus våg
Och skötte sin trumma med vana och gråce
I Lobaus dälдер och Asperns moras.

Man sagt, när den spelades Waterloos dram,
Och galliska örnen blef vingklippt och tam,
Att aldrig hon hvilat sin arm en minut,
Men slagit sin hvirfvel, som aldrig förut.

När kejsarens vagn rullat bort efterhand,
Då slet hon från bröstet medaljer och band,
Och tror man de tappre, som stodo bredvid,
Har aldrig hon blifvit så blek i en strid.

Hon kastade trumman och syntes ej mer;
I Waterloos grifter hon fått sitt kvarter.
Men än, när det mörknar vid himmelens rand,
Man hör likt en dofvare hvirfvel ibland;

Då säger i byn mången far till sin sven:
»Det är trumslagar Brave, som i qväll går igen,
Vill väcka armén och å dragande kall
Förmå den att hämna sin kejsares fall.»

I Jüterbock och Wittenberg.

nöbemängda skyar skylde
Vinterhimmels azurfärg,
Nordanvinden genomkydde
Gatorna i Wittenberg.

Bakom åldriga portiker,
Svårtade af fukt och rost,
Njöto munkar och kaniker
Af sin gömda klosterkost.

Men i Jüterbock var rörligt,
Der var brokigt marknadslif,
Och der trätte oupphörligt
Krämare och krämervif.

Plötsligt hördes hopen tystna,
Liksom åskan slagit ned,
Alla lika skådelystna
Skyndade att sluta fred.

På en liten grå åsninna,
Som var stadd i sakta lunk,
Kom att nya skördar vinna
Påfve Leos krämarmunk.

Höjande den magra handen,
Tetzel strök hvar syndaskuld,
Lofte indulgens åt anden
För en summa myntadt guld.

Snart ur reningselden löstes
Rik och fattig, gammal, ung,
Folkets fickor bottenöstes
För att fylla påfvens pung.

Wittenbergare i skaror
Köpte indulgens för fem,
Drogo se'n med sina varor
Till sitt närbelägna hem.

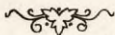
Ren på gator vinterskumma
Hvimla de som återvändt,
Alla jubla, alla tumma
Påfve Leos dokument.

Se, då syntes i en unken
Öfverbygd och dyster gränd
Martin, augustinermunken,
Hittills föga sedd och känd.

Krämarn, ute för att preja,
Riddarn, klädd i hermelin,
Ingen syntes böjd att väja
För en fattig augustin.

Klädd i nötta klosterdrägten
Vek han undan för en hvar,
Ingen anade effekten
Af det papper, som han bar.

Men på alla torg och platser
Kom man snart ej öfver ens
För en munk, som skrifvit satser
Emot påfvens indulgens.

Revelj.

å trumman slå; låt trumman gå, så dånet far
kring haf och land,
Kom fagra mö, kom ungersven och lånen mig
en villig hand,
Till kamp och fejd vi skola gå mot tyranni
och våld och våld,
Och »Gud med oss», vår lösen är, liksom den
var vid Breitenfeld.

Der domaren vill vränga lag, i retoriken hem-
mastadd,
Och gör af idel vinstbegär sin tunga till en
giftig gadd,
Der må vi bedja vår jurist att vara litet
mindre klok,
Men läsa bättre innantill uti den svåra la-
gens bok.

Till fängelset vi vilja gå och öppna lås och
bryta bom,
Vi skola leda fången ut, men fångens bänk
skall ej bli tom,
Der skola de få sitta se'n, om hvilka världen
trodde minst,
Att de försnillat enkans skärf och riktat sig
med lumpen vinst.

Och möta vi en jesuit, som talar fromt om
Guds behag,
Vi rycka hyckleriets mask ifrån hans välför-
stälda drag,
Och åker der en smord tyrann, som låtsar
främja folkets gagn,
På trumman slå, låt trumman gå, — så spannet
skenar med hans vagn.

Närhelst den mångberömda dygd är föga mer
än fras och sken,
Närhelst man ger ett stycke glas valören af
en ädelsten,
När till barmhertig samarit sig egennyttans
dämon klädt,
På trumman slå, låt trumman gå och strid för
religion och rätt!

Stockholm.

Det hurrar i mitt hjerta, jag är så glad
Att gå och promenera i Birgers stad,
Jag går i Kungsträdgården bland modedockor
Och lyss på täta hofslag och spårvagnsklockor.

I fonden ser jag slottet af ålder grått;
Och han, »som ej lärt vika, men falla blott»,
Han står der än och blickar på vaktparaden
Och pekar med sin bronshand mot Nevastaden.

Kring denne qvinnohatares malmstaty
Der hvimla stadens döttrar med fager hy,
De svärma ej för hjelten som fört befälet,
Men för en ökänd hjelte i skådespelet.

De skynda till teatern att få biljett
Till de förnämsta platserna på parkett,
Jag tror jag följer med till biljettfördelarn —
Hvad äro alla städer mot den vid Mälarn!

Klockspelet i »Sanct Gertrud»*.

stadens besökta gränder
 Mercurii barn begynt
 Att sälja sig Mammon i händer
 För klingande silfvermynt.

Då höjer med klockspelet
 Sanct Gertrud en röst af malm,
 Och högt öfver marknadsgrälet
 Förtonar en stilla psalm.

* Tyska kyrkan i Stockholm.

Till medeltiden jag känner
Mig flyttad hän i en blink
Bland rustade väpnarsvenner,
Som hvimla i gränd och brink.

Från morgonens själamessor
Der nalkas en munkpatrull,
Af sänkta och kala hjessor
Är närmaste gränden full.

Jag hör de kommande rosa
Sin orden för fattigdom,
Och vexla en munkgjord glosa
Om papa Leo i Rom.

Till stadens torg ser jag lända
En riddare stolt och käck,
En vapenbroder måhända
Till honom vid Rolands-Eck.

Men se! -- min man på araben,
Till tänderna klädd i jern,
Han blir en löjtnant vid staben
Så elegant och modern.

I gränden, der fransiskaner
Nyss visade sin tonsur,
Jag ser nu ett par kaplaner
I kappa och svart bonjour.

Mitt sceneri är ett annat,
Och skälet finner jag lätt:
»Sanct Gertruds» klockor ha stannat,
Ty tornets ur står på »ett».

När julen nalkas.

Nu kommer julen med hvassa väder,
Då mången klär sig i ulfvakläder,
Och drifvan lägger, vår helg till heder,
En smula knarr i vårt stöfvelläder.

Då man får lyssna ehvart man viker,
Till barntrumpeternas små repliker,
Då uti gaslysta julbutiker
Pistolen smäller, och dockan skriker.

Ur rum, der dörren i lås man stänger,
En doft af osande lack sig tränger,
På julpaketer sin stil man vränger,
Och utanskriften en vers förlänger.

Sist kommer qvälln, då bekymren fara,
Då granen kläds af en ungdomsskara,
Då hvarje gubbe ett barn vill vara,
Och hemligheter bli uppenbara.

Då delad glädje tillhopalöder
Den stora ringen af skilda bröder,
Då barnakinden af tjusning glöder
Allt ifrån Lappland och långt i söder.

De dödas julnatt.

(Saga.)

Från tornet klämtar klockan tolf; bland graf-
varnes gemak

En kyrka reser hög och mörk sitt snöbe-
täckta tak,

Mot stjernklar himmel tecknar hon sin kan-
tiga kontur,

Och mossan växer här och der i hundra-
årig mur.

Derinne mången adlig sköld med dammig
sorgeflor
Betecknar en familjegraf i kyrkans öde
kor,
På korset öfver altaret förgyllningen är
matt; —
Hvem bryter grafvens lugna ro och tystna-
den i natt?

Är det ett qvaldt och pressadt bröst, som
söker efter bot,
Som längtar att få sucka ut vid altar-
korsets fot,
Att här af verlden obemärkt, vid andras mid-
nattsblund,
Få fira jul med Frälsaren vid altarringens
rund?

Det är ett modershjerta visst, som trotsar
natt och frost,
Ren knarrar tempelporten, trög af sekel-
gammal rost,
En moder söker här sin son, som så hon
höll utaf,
Och julegåfvan för hon med — en krans
uppå hans graf.

Mot brasans glöd och julebröd och ljus i
granens ris
Hon bytte mörker, köld och blåst och väg
på halkig is;
Ty högre än det vilda haf och stormens
gny och dån
Ett modershjerta mände slå för en för-
lorad son.

Bredvid hans graf hon böjde knä; så föllo
hennes ord:

»Som ingen har jag älskat dig på hela denna
jord,

Jag dref min kärlek allt för långt — du
sjönk, det var mitt fel,

Jag ville amma dig till fri, men ammade
en träl.

»En slaf inunder böjelser, du gick på la-
stens väg,

Jag hörde hädelseernas språk ifrån din
läpp — och teg!

Förtappad är du, evigt dömd om ej, hvad
Gud blott vet,

Till bättring i ett annat lif fins någon
möjlighet.»

Hon reste sig som för att gå — då föll
från kyrkans tak
På altaret en stråle ljus midt under stor-
mens brak,
Och koret liksom ofvanfrån en stark belys-
ning fick,
Och skenet växte mera klart med hvarje
ögonblick.

Hvar silfvertråd på altaret stack klart och
tydligt fram,
De dödas chiffer brann som guld på väg-
gens däfna dam;
Då sänkte sig vid altaret en snöhvít engel
ned,
Och utmed korset, nyförgylt, den fina
vingen gled.

Han vinkade åt alla håll, och se, i samma
stund,
De dödas hamnar böjde knä vid altar-
ringens rund;
Då bredde engeln ut sin famn förkunnande
för dem,
Att Herrans Krist på denna stund vardt
född i Betlehem.

Och därför ville Gud i natt, allt för sin
käre Son,
Begåfva med en skänk den jord, som Sonen
kommit från,
Och därför hade Han i natt på denna stund
och tid
En engel sändt att skänka dem förlåtelse
och frid.

Då for en snyftning utaf fröjd igenom dö-
dens ring,
Och engelen gick tröstande och smekande
omkring. —
Förtviflad flydde modren ut, slog porten till
med dån,
Hon hade sett — och sett igen — men icke
sett sin son.

Hon väntade, hon längtade, och så ett år
gick om,
Till kyrkan smög hon sig igen, när nästa
julnatt kom —
Och sonens chiffer brann som guld bland
väggens spindelväf,
Och engeln kom, de andre med — men
sonen uteblef.

Hon väntade, hon längtade, och så ett år
gick om,
Till kyrkan smög hon sig igen, när nästa
julnatt kom,
Och sonens chiffer brann som guld på väg-
gens grus och sand,
Och engeln kom, de andre med — och sonen
deribland.

Var det en skärselds hårda prof, som nu
till ända gått,
En moders trägna, varma bön, som nu full-
bordan fått?
Det vet man ej, men modren såg hur i sin
öppna famn
Den goda engeln inneslöt en ynglings tärda
hamn.

Då höjde modren händerna och sjönk på
sina knän,
Och glansen ifrån altaret i tåren återsken,
Och hvalfvet gentog hennes ord: »Du Gud
är god och blid,
Du hämnas ej, Du straffar blott och ej —
till evig tid!»

Nattvakten vid Runebergs graf.

(Sägen.)

Finlands midsommarnätter
Då luften är ljus och qvaf,
Och dimman en svepduk sätter
Kring Fjalarsångarens graf.

Då komma i långa rader
De tappre från fordomdags,
Då skymta de gråa brigader,
Som blödde vid Revolax.

Då samlas fjerran och nära
De fallne från Lappos trakt,
Kring tolken af deras ära
De bilda en hedersvakt.

Då låter sig döden mutas,
Och tyst öfver mo och hed
Passerar hjälten vid Jutas
Med björneborgarnes led.

Främst går Sven Dufva, rekryten,
Som föga af pli förstått,
Men hade med hufvudets lyten
Ett hjerta bepröfvadt och godt.

Än hållande troget tillsamman
Gå Lod och hans tappra rival,
Dem följa i broderlig gamman
von Konow och hans korporal.

Nu drabba ej snäsor och klander
Soldaten af »äkta hålt»,
Nu går mellan Malm och Falander
Den fattige Femton Stolt.

Närmst följer, med grått i locken,
von Törne, vår gamle kapten,
Och främst uti Vasa-flocken
Syns åter löjtnant Zidén.

Vid sångargrafven de stanna
I vördande ädel sorg
Och sänka en fårad panna,
Som mindes de Sveaborg.

Så stå de slutna och stumma,
Tills solen ur Saimen går,
Och vinden på trädens trumma
En väckande hvirfvel slår.

Då skyldrar till afsked Dufva,
Då sänkes von Döbelns svärd,
Då stänkes på grafvens tufva
En tårarnes offergård.

Men vandrarn, som dröjt, der den döde
Lagt ned sin sångareglaf,
Han ser ej ett tåreflöde,
Men dagg på Runebergs graf.

Den förste och andre Petrus.

Den förste Sankt Per gick i rock utan skört
Och lade sitt nät för Tiberias mört.

Den andre Sankt Per rör ej segel och skot,
Men tar hela kättarestim i sin not.

Den förste Sankt Per var en fäktare lärd,
Som tuktade dränggossen Malkus med svärd.

Men Petrus, vår romerske metropolit,
Han näpser en kung i sitt helgelsenit.

Den förste Sankt Per var en stackars hebré,
Som snästes af pigor i Caiphas palais.

När Petrus den andre behagar att le,
Då falla de vackraste flickor på knä.

Den helige Petrus var fattig och from,
Den andre Sankt Peter är påfve i Rom.

Skaldernas stall.

Med skaldernas stalldräng, som gick i sitt kall,
Jag gjorde en titt in i skaldernas stall,
Der stodo de hästar med betsel och grimma,
Som skalderna nyttja, så ofta de rimma.

Främst stod der en gammal och afdankad häst
Med hängande läpp och med man i en test,
Hans nos var bekajad med mögel och svampar,
Han liknade mest våra blasieholmskampar.

Jag frågade drängen, hvem egaren var,
»Vår frejdade Stjernhjem, poeternas far,
Hans åldrige Pegasus mist sina tänder,
Men matas för egarn af skaldernas händer.»

Bredvid stod en fåle af ädlaste sort,
Som ofta fått priset vid skaldernas sport,
Jag sporde, »hvem eger den vackra valacken,
Som gnäggar beständigt och lyfter på nacken?»

»Den hästen är inhemsk och lekfull och yr,
Den egdes af Bellman och tål ej dressyr,
Han red honom förr under Djurgårdens ekar,
Så skummet det stänkte kring springarens käkar.»

Sen såg jag en häst, som var glänsande röd,
Som blott smakat piskan i yttersta nöd,
Knappt någon af stallets pegaser var vuxen
Att springa i kapp med den eldiga fuxen.

»Den der, sade drängen, är ryktad och skött,
På skaldernas cirkus han hofvarna nött,
Han burit Tegnér uppå Helgonabacken
Och täflat om priset med Bellmansvalacken.»

Men nu är han gammal och slöskodd jemväl,
Och tarfvar en hammarspik till i sin häl,
Hans föl, som blef Lindeblads ridhäst med åren,
Gick säkert och stadigt i fädernespåren.»

Till venster en svartfärgad springare stod,
»Den der, sade drängen, är fromsint och god,
Han gått för en likvagn, men såldes med tiden,
Och blef af Wallin både inköpt och riden.»

Jag kom till en bryggarhäst storväxt och grof,
Som stampade tungt med sin klumpiga hof,
Af Hallman den reds till backanternas fester
Vid »Evoëropet» från vingudens prester.

Den närmaste hästen var mager och skygg
Med skrubbsår och rispor på länder och rygg,
Han hade ett plåster om hvardera benet,
Och syntes bland hästar den sämsta i länet.

»Den der, sade drängen, är slagen och öm,
Och märken han bär efter Atterboms töm,
Med solgudens hästar han jemt sig förenat,
Och ofta i vintergatsbacken han skenat.

Då satte han af emot stjernorna hän,
På Jupiters ringar han miste ett ben,
Sitt eldiga lynne pegasen behåller,
Men plågas alltjemt utaf solstygn och koller.»

Jag kastade ännu en afskedets blick
På sistnämnda fåles bedröfliga skick
Och tänkte: »så går det, om ej i extasen
Man sätter en visdomens töm på pegasen.»

Kreaturens suckan.

Fvå stutar spatserade genom en dal,
På oxtungomålet de kommo i tal.

Den frågan, om människan eger en själ,
Var ämnet för stutarnes klyftiga gräl.

De bölare kommo dock snart öfver ens,
Att människan saknade intelligens.

»Ty, sade den ena, hon saknar ju språk,
Hon talar ju blott genom piska och påk.

»Det är för oss, ungnöt, en erfaren sak,
Det är ju att tala på oxarnes bak.»

Den andra af stutarne höll nu ett tal
Om människans brist på förnuft och moral.

»Vårt samlif med menskan i årtusen räckt,
Och ändå så kan hon ej vår dialekt.

»I stönläran är hon förvånande slö
Och känner ej konjugationen på »bö».

»Fast tvänne par magar naturen oss gett,
Vi tugga på halm i vårt anletes svett.

»Men menniskan ockrar en tid på vårt jägt,
Och äter oss se'n, som vi vore konfekt.

»Ja, menniskan ställer alltjemt till skandal,
Gud göre vår husbonde mindre brutal.

»Han dricker sig rusig ur stånka och stop,
Och kör sedan lasset i dike och grop.»

Så talade stutar om bildning och vett,
Hvad säger du, menniska, hade de rätt?

Fogelvägen.

Der menniskor vandra med tunga steg
Och bära sin lia och så sin teg
Och sucka och sträfva
För lyckan att lefva,
Der går ej foglarnas väg.

De fly öfver häck, öfver hängande fur,
Öfver kyrkotorn med tuppar och ur,
Om hvila de tarfva,
Få björkarne svarfva
Sin näfverpinnade bur.

Och ekorren hoppar från gren och till gren
Och bjuder de resande hem till supén,
I skogen han dukar,
Och bordet det brukar
Att vara af mossa och sten.

Om morgonen åter de flyga i sträck
Och midt öfver hafvet, som öfver en bäck,
De se från Guds himmel
På böljornas hvimmel
På skummet kring seglarens däck.

Och seglarn, som ser deras ilande tropp,
Han hissar med hast alla segel i topp,
Då känner han lusten
Till blånande kusten,
Till hemmet står åter hans hopp.

Alla äro de bröder.

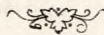

verlden hvimla menniskobarn
Af olika rang och färg,
Der sola sig kungen och dagakarln,
Der kifvas jätte och dverg,
En del äro fromma, och andra ha galla,
Men bröder äro de alla.

En föds att styra med herrskarord
I Moscoviternas borg,
En annan att föra en buffelhjord
Till närmaste salutorg,
En föds att regera, en annan att valla,
Men bröder äro de alla.

När somlige blygas för dagens sol
Och magra af ångerqval,
Då nötes sitsen på Petri stol
Af helgon i hundratal,
Ehvad de nu munk eller påfve sig kalla,
Ack, bröder äro de alla!

Hvar gång jag ser i framtidens tub,
Det synes mig lika så visst,
Som om det spåddes af en kerub,
Att lotterna jemnas till sist,
Att dalarne höjas, och högarne falla,
Ty bröder äro vi alla.

I folkfredens tider.

Aär hjordarnes stönande hunnit förstumma
Den mordiska klangen af sabel och trumma,
Då hjälmarna mögla i diken vid Rhen,
Då krutet på skämt i raketerna blossar,
Och fästningen fylles med lekande gossar,
Som trampa dess forne försvarares ben;

Då varen oss helsade sällare tider!
Då folken täfla i tankestrider,
Men ej i bataljer vid Seine och Sprée;
Då kommande släkten bevittna skandalen,
Hur bronskungar falla från piedestalen,
Och lemna rum för en bild af Linné.

Vid dagens inbrott.

Dsoluppgångens tidiga stund,
Då månens blekare skifva
Förhånas af finkar i skog och lund,
Och stjernorna mattare blifva,
Då vinden hviskar ett väckelsens ord
Till blomman, som sofver på ängen,
Och människobarnen på halfva vår jord
Begynna att stiga ur sängen;

Då tänker jag så: nu kommer en dag
På nattens korta semester
Och spärrar menskor af alla slag
I verkstadens mörka arrester.
Der skola de sträfva i dag som i går
För mödornas njugga valuta
Och aldrig se solen, som sällan når
Till verkstadens immiga ruta.

Om blott för en stund jag vunne gehör,
Jag droge från svarfvarestolen
De många, som sitta i stenkolsodör,
Och stälde dem midt i solen,
Jag skulle tvätta från sot och ärg
Alla små piltar i lära
Och bedja solen att sätta färg
På kinderna, föga skära.

Min bästa vän i världen.

Hch hvart du går och hvart du far
Och hvart du ställer färden,
Så blir du alltid, hvad du var,
Min bästa vän i världen.

I världen många hyddor stå
Med guld och perlor klara,
Men skydde Gud den lilla vrå,
Der du får bo och vara.

Och blir den föga ljus och vid,
Din väg bland jordetjällen,
Och är du trött af dagens strid,
Och blir det långt till qvällen,

Låt engeln öppna då sin dörr
Till barndomsparadiset
Och visa, hur vi följdes förr
Att skatta lingonriset.

Han mana skall ur glömskans natt
Så många väna minnen,
Från tider, då vi lekte gladt
Med morgonlätta sinnen.

Ja, ett är visst; — till grus och mull
Bli bästa ring och smycke,
Om världen gälda vill med gull
Ett gäckadt barndomstykke;

Och ingenting på jordens rund
Så följer en i spåren,
Som minnet af ett vänförbund,
Som knöts i barnaåren.

Men blir af vänner du förrådd,
Och blir ditt namn förklenadt,
Och blir du dömd och missförstådd,
Då du som bäst har menat,

Tänk litet på den vännen då,
Som vill ditt minne gömma,
Och hvars välsignelser dig nå,
När alla andra döma.

Så vandra då i lifvet in,
Försvinn i verdens hvimmel,
Den väg, du går, är icke min,
Men för till samma himmel.

Hvad gör det väl, om i min väg
De största lejon röte,
Om jag får tro, att hvarje steg
För framåt till ditt möte,

Men innan du för alltid går,
Så hör en bön, den sista:
Min krans, som ej fick klä' ditt hår,
Låt den få klä' din kista.

Ty hvart du går och hvart du far
Och hvart du ställer färden,
Så blir du alltid, hvad du var,
Min bästa vän i verlden.

I den älskades närhet.

Nm jag får bo och blifva, der du är,
Du, som för andra blef mig dyr och kär,

Då blir en koja, der jag knappt står rak,
Ett ljust och välombonadt praktgemak,

Men utan dig är ock det bästa tjäll
Så mörkt och öde, som ett grafkapell.

Är jag hos dig, vill ingen tid förslå,
Då ser jag helst uppå de ur, som stå.

Med dig är tiden kort, och vägen gen,
Som var besvärlig, då jag gick allen.

Du bästa vän, om all din lefnads bragd
Blir blott en sten till pyramiden lagd,

Säg därför ej, att du förspilt ditt lif
På endast värdelösa tidsfördrif,

Om blott du minnas kan vid gravvens port,
Att du ett enda hjerta lyckliggjort,

Och mena ej, att du blir gömd och glömd,
Om i ett enda bröst din bild var gömd,

Om i ditt öra någon sagt så här:
»Ack om du visste, hvad du är mig kär!»

Rum för två.

Der, bakom björkar och hallonsnår,
Der ligger kojan, som skall bli vår,
Der fins af syrener en liten berså,
Som rymmer två.

Der skall vårt lif bli en daglig fest,
Och kommer döden och blir vår gäst,
Då fins det väl också en liten vrå,
Som rymmer två.

Romantik.

 Jag går på stigen, slingrande och mörk,
 I skog, der stammarne sig sammankedja,
 Och när jag kommer till en smäcker björk,
 Jag tänker genast på din smärta medja.

Om qväll'n, då jakterna till hamnen kryssa,
 Då kommer jag intill din fönsterluft,
 Och blir så hjertans glad, om jag får kyssa
 En liten mun, som talar oförnuft.

Fågelsång.

Deh gossen han gick med sin hjertanskär
I djupa skogen och plockade bär.

Bland tallarne talade trasten så här,
»Jag vet hvad som smakar långt bättre än bär».

»Det vet äfven jag», skrek en trolofvad sparf,
»En kyss smakar bättre än fluga och larf».

Och gladorna ropade: »var ej en mes,
Vi sitta på utkik, af ingen du ses».

»Hej», ropade hämplingen, »släpp dina kart»!
Och siskan sjöng: »det du gör, gör snart».

Och gossen han smög till sin flicka på tå
Och gaf henne genast en kyss eller två.

Jag tror att han friade se'n och fick ja,
Ty kråkorna ropte: »hurra, hurra!»

Morgonstämning i Visby.

Redan klär sig »rosenfingrad Eos», —
 Kom min flicka, än kan ingen se oss,
 Der vi smyga genom bugtig gränd;
 Invid stranden står min båt för ankar,
 På en molnport redan solen bankar
 Med sin fackla, blott till hälften tänd.

Här i gränden, der du går och vankar,
 Dröjde fordom uti fromma tankar
 Mången magerlemmad klosterbror,
 Här var lifvet med askes förknippadt,
 Här ha' munkar gått och nunnor trippat
 Till en bön i Nicolai kor.

Men, farväl med dessa tider svunna!
Jag är icke munk, och du ej nunna,
Jag vill njuta lifvets rikedom;
Jag kan tryggt min unga nunna klappa,
Utan fruktan för en påflig pappa
I det gamla fjerrbelägna Rom.

Stig i båten lilla qvinnomönster,
Bakom rullgardinbehängda fönster
Dina sqvallertanter sofva tungt;
Seglen hissas, vi begynna färden,
Låt den bli en segling genom verlden,
Med vår gamla stad till utgångspunkt.

Gökens visa.

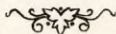
F

vå älskande plågas af kärleksqval,
 I grantoppen sitter en gök och gal:
 »Se, sommarn är kommen, kuku, kuku,
 Förlofven Er därför, I älskande tu!»

Till enklingen ropar han högt från sin gren:
 »Det är icke godt, att du går så allen,
 Se, sommarn är kommen, kuku, kuku,
 Så skynda dig därför och tag dig en fru.»

Der sitter poeten och ödar tid,
Och göken han gal i en björk bredvid:
»Du dåre, hvi dröjer du här ännu?
Din flicka har väntat i dagar sju.»

Då blickar poeten besegrad opp
Till göken, som sitter i björkens topp:
»När sommarn är kommen, som nu, som nu,
Då fins ingen bättre poet, än du.» —

Under åskvädret.

Dch molngubben påtog sin ovädersmin,
För himmelens fönster han drog en gardin

Och tordönet sade med stämma gäll:
»Jag kommer allt närmre, stäng fönster och spjäll!»

Och fjärden blef grön, orkanen bröt lös,
Vi gingo bland ekarne, jag och min tös.

Då flydde vi hastigt för väta och regn
Inunder en ekjättes gästfria hägn.

Och åskan kom närmare hvarje sekund:
Det kunde ju blifva vår sista stund.

Men ingen kan tro hvad mitt hjerta var lugnt,
Jag tyckte mig stå på den tryggaste punkt.

Jag stod ju och höll i den älskades hand
Och tryckte den sakta, vid blixternes brand;

Och stundom jag tänkte: »om åskan slår ned,
Hon krossar två hjertan — och äfven ett träd.

Och fins det en ljufvare, lott än den,
Att följa i döden sin käraste vän?»

Soluppgång.

Några nätta nympher suto skämtande kring
arbetsbordet,
Ingen syntes böjd att lyssna, alla ville
föra ordet,
Deras ungdomsvarma hjertblod tycktes rik-
tigt öfversvalla,
Och jag såg på dem med nöje, jag såg en
och jag såg alla.

Och jag såg med stum förtjusning glädjen, som
stod högt i taket,
Se, då uppgick dörren hastigt till det närmaste
gemaket,
Och från dörren sågs en flicka öfver kammar-
golfvet vandra,
Och hon drog sig tyst och tankfull in i kret-
sen af de andra.

Men då var det, som när solen flyter upp ur
östervågen,
Medan många vackra stjernor ännu le på
himlabågen,
Hvalfvets hundra ljus förblekna, som om ej
de vore tända,
Och bland dessa många solar, ser jag likväl
blott en enda.

Aurora.

Det var, om jag minnes, en sommardag,
Jag först fick ditt ansigte skåda,
Du plockade blommor så brådt, och jag,
Jag rodnade mest af oss båda.

Sen möttes vi ofta på samma väg,
Men sporde ej: »hvert skall du vandra?»
På ena sidan gick jag och teg,
Och du gick alltjemt på den andra.

Sen lekte vi länge i barnaro,
Vi delade glädje och gamman,
Vi sprungo som dufvor till samma bo
Och höllo i enklek tillsamman.

Den dallrande blomma, der daggen ler,
Vi plockade, rädda att spilla,
Och drucko så duskål på elfmanér
I dagg ur en grön Alchemilla.

Och när från muren du tog ett språng
Att komma till hallonkartan,
Då stod jag nedanför hvarje gång
Och tog emot dig i farten.

Den sommarn, den sommarn, den var icke lång,
Den vänskapen var ej beständig,
Jag ser ditt löje, jag hör din sång,
Men känner ej mera igen dig.

Gud gifve jag aldrig mitt tycke förrådt,
Att aldrig jag kommit ihåg dig.
Gud gifve jag mera åt sidan gått,
När första gången jag såg dig.

Vacker utsigt.

Dgenom rutan såg jag sol
På granens topp, der göken gol;
Det var med riktig lust jag såg
På äng och björk och insjövåg.

Och hon, som all min huggnad gör,
Hon gick i ängen nedanför,
I dräkt som lyste lika blå,
Som himlens tak i närmsta å.

Då tänkte jag: »Nej, aldrig mer
En sådan landskapsvy jag ser;
Hvad tafla för en stor artist,
I ramen af min fönsterlist.»

En jubeldag så god som åtta.

Den dagen mins jag nog hvarhelst jag är,
 Då det blef klart för mig, att du var kär; —
 Men att jag så skall mina känslor blotta!
 Och när det äntligen i dagen kom,
 Att jag var vännen som du tyckte om;
 Det var en jubeldag så god som åtta.

Syrener bildade ett löfgemak,
 Jag kände mig som under eget tak,
 Och kyssar tog jag utan hejd och måtta;
 Till talorgan är ej vår mun blott gjord,
 »Jag älskar dig» — det var vårt enda ord.
 Det var en jubeldag så god som åtta.

Och mins du sedan, hur vid hemmets dörr
Vi blefvo mönstrade, som aldrig förr, —
Ja, att man så skall sina känslor blotta;
Det var som om vid vår entré man sport:
»I slemme syndare, hvad han I gjort?»
Det var en jubeldag så god som åtta.

En grop i jorden har den minsta sork,
Och högt på taket bygga sparf och stork,
Och sjelfva ulfven har sin egen grotta —
Snart få ock vi ett bo på egen grund,
Vårt lif — af evigheten en sekund
Skall bli en jubeldag så god som åtta.

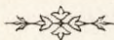

Jennys konterfej.

Här, Jenny, har du ditt konterfej!
 Det hela är en förgät-mig-ej,
 Nu skall jag söka att måla ut dig
 I hvita klädningen rödblårutig;
 Men det kan framkalla obehag
 Att sprida teckningen öfver lag,
 Om den blir trogen med orginalet,
 Det vill jag nämna i företalet,
 På det att ingen må skylla mig,
 Om han blir inledd i hjertekrig. —
 Det är att börja med en blondin,
 Dess hår är gult, som en docka lin,

Af håret känner man genast henne,
De tjocka flätorna äro tvänne
Och smyckas aldrig med en klenod
Från modedamernas salubod,
Men omkring hjessan på denna elfva
Gro liksom blommorna af sig sjelfva,
Der sitta väppling och orchidé,
Som bäst beskrifvas af en Linné;
Emellan håren de silkeslena
Går ned till pannan en tydlig bena,
Det hvälfda hufvudet tydliggör,
Att mycket rymmes derinnanför,
De mörkblå ögonen synas drömma
Och äro kinkiga att förglömma;
Men kära Jenny, nu slå dem ned!
I blåbärsriset du varit med,
Ty äro läpparna gredelina,
Det var ock fallet ibland med mina,
Men det går bort uti nästa tvätt
Och kan raderas från ditt porträtt.

Maria.

Det hade regnat nyss, från molnets kedjelänk
Det kom en fuktig fläkt och ett och annat stänk.

Du hade flätadt hår, du hade holk och skor,
Och jag var femton år, och var ju alltså stor.

Vi gingo i en skog, der lingon lyste rödt,
Men plötsligen befans terrängen genomblött.

På afstånd jag förnam din moders klagolåt:
»Mitt barn, kom genast hem, din klädning kan
bli våt!»

Jag tog dig på min arm liksom ett litet barn,
Ty du var nio år, och jag var stora karln.

Låt mig till lifvets slut få bära dig så der,
Det fins ej på vår jord ett mera kärt besvär!

Olle och Lisa.

De sutto under hasseln och lekte med hvarann
Och jollrade så lyckliga och såta,
En skur af tunga droppar på hassellöfvet rann,
Och alla gamla stammar voro våta,
Och skogen stod och lyddes i dyster ensamhet,
Och hvarje fura sörjde, och hvarje buske gret
Uti ljungen.

De små de kröpo ängsligt allt närmare hvarann,
Och stammarne de blefvo genomvåta,
En rad af tyngre droppar på hassellöfvet rann,
Och lilla Lisa började att gråta:
»Det är så mörkt i skogen, jag hittar inte hem»,
Och skogen stod så bister och hyttade åt dem
Öfver ljungen.

Och liten pilt han lyddes, han blickade så skyggt
Och smekte hennes gula hår åt sidan,
Inunder hasselbusken det skuggade så styggt,
Och skogen stod alltjemt i stum förbidan:
»Kom, håll mig nu i handen, så vilja vi gå hem»,
Men stigen var så slipprig, och trollen följde dem
Öfver ljungen.

Så gingo år och dagar, och Olle inom kort
Han skulle ut i stora vida världen,
Och liten Lisa sörjde, hon ville också bort;
Och det blef grönt på ängar, fält och gården;
Der kommo många vårar, men ingen Olle kom,
Och hasseln hann få nötter än många gånger om
Uti ljungen.

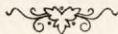
Så hände det omsider, att efter många år
Han fick en häftig lust att vända åter,
Då tänkte han på Lisa, hur mången fåfång tår
Hon gråtit re'n och kanske ännu gråter,
Nu skulle hon bli lycklig, nu var ju allt förbi,
Han satte sig och tänkte, hur glad hon skulle bli
Uti ljungen.

Der stod en gammal hassel och duggade af regn
Och skyltade med några svarta nötter,
Han mindes, när de sutto och lekte i dess hägn,
Och ljungen stod i blom vid deras fötter,
Hur skogen stod så bister och hyttade åt dem,
Och hur hon hade gråtit, och hur de sprungo hem
Öfver ljungen.

Det var så tyst i skogen, det duggade från skyn,
Och björken var så genomdränkt i veden,
Liksom till en begrafning det ringde uti byn,
Det ljud så melankoliskt mellan träden,
Då tänkte han tillbaka, när begge voro små,
Men att de blifvit större, det tänkte han ej på
Uti ljungen.

Så kom han till en stuga, med tak af halm och grus,
Det var så likt sig än, föräldratjället,
Han frågade förlägen, hvar Lisa hölle hus:
»Hon viges nu till brud i bykapellet», —
Nu märkte han omsider, att der gått tjugu år,
Då helas månget hjerta, då torkar mången tår
Uti ljungen.

Han kröp inunder hasseln, der hade hon och han
För längesedan lekt så många stunder,
Och regnet ännu tyngre på hassellöfvet rann,
Men ej en droppe vätte der inunder,
Och skogen stod och lyddes i dyster`ensamhet;
Men inte visste Lisa, att Olle satt och grät
Uti ljungen.

Kura gömma.

Dch sökte du fly till den hetaste kust,
Der palmerna suga sin fetaste must,
Der frukten blir bergad
Och plockad af ingen,
Och liljan är färgad
Som kolibrivingen,
Om också du flydde till denna skog,
Jag funne dig nog.

Om också du sökte att gömma dig der,
I labyrinter af blommor och bär,
Jag genomletade
Vinklar och bugter
Och undanpetade
Blommor och frukter;
Var viss, i Brasiliens villande skog
Jag funne dig nog.

Pianospel och klockringning.

Dch Anna hon satt vid klaveret och sang,
Så hvar kavaljer till klaveret sprang,
Hon sjöng och spelade många, många
Vackra visor och icke långa,
Hon sjöng om det sprittande ungdomslifvet,
Hon sjöng om kärlek så öfverdrifvet,
Hon sjöng om tid, som qvalen söfver,
Och om en sorg, som lätt går öfver,
Och Anna hon sjöng så tydligt och klart:
»Sörj ej, ty sorgerna fly så snart!»

Och Anna hon satt vid klaveret och sang,
Från närmaste kyrka ljud klockeklang,
Den sjöng också den om lifvets vårar,
Den sjöng äfven den om kärlekens tårar,
Den sjöng om en mö, som i jorden gömdes,
Till tack för att kärleken aldrig glömdes;
Den sjöng om tid, som icke kan söfva,
Och om ett qval, som ingen kan döfva,
Och tornklockan sjöng så tydligt och klart:
»Sörj ej, fast fröjderna fly så snart!»

Tröst mot höst.

Nu stundar naturens begrafningsfest,
Nu liknar lunden en mörk arrest,
Och alla tufvor bli tomma,
Och vinden höjer sitt klagoskri:
»Af jord är du kommen, till jord skall du bli,
Du höstens dröjande blomma.»

Bland björkars gulnade blad jag går
Och tänker ännu på sol och vår,
I sommarens elfte timma,
Ty käraste vännen skall stanna qvar
Och locka leende solskensdar
Ur vinterns tyngande dimma.

Trofasta vän!

vinter och vår, i sommar och höst
Är du min tröst,
Du är densamma år efter år,
I dag som i går,
Ditt tålmod, pröfvadt år in och år ut,
Har icke slut,
Din blick är lika förlåtande än,
Trofasta vän!

Besvarar jag stundom din erbjudna tröst
Med kylande röst,
Och kommer en tår i din ögonvrå,
Så ler du ändå,
Och skjuter jag undan den hand, som du bjöd
Till ledning och stöd,
Så kommer du ändå så snart igen,
Trofasta vän!

I »Jemmerdalen».

Att mången klagar är intet under,
Ty vi ha alla förmåga
Att glömma lätt våra glädjestunder
Och minnas lätt hvarje plåga.

Fast mången misstänker glädjens blomster
Att vara ogräs och molla,
Blir dock, mot glädjens totalinkomster,
Bekymrets utgift en nolla.

Och öfverallt ser man kärleksminer
Kring läppar leende, skära,
Och det är troligt, att månen skiner
För deras skull, som bli kära.

Och hvarje qväll, då Jon Blund oss vyssar
Och slår ett lock för vårt öra,
Det går kring verlden ett sus af kyssar,
Om blott vi mäktade höra.

Må derfor glädjen stå högt i taken,
I stugutak och alkover,
Ty lycklig är man, då man är vaken,
Och ännu mer, då man sofver.

Jorden är stor.

Jag sitter vid husliga härden
Och ser vid min fönsterpanel
Ett litet stycke af världen,
En liten försvinnande del.

En täppa, med tistel och Carum,
Ett plank och en gata så grå,
Det är utaf Orbis terrarum,
Det enda, mitt öga kan nå.

När Febus begynner beskjuta
Det soliga loft, der jag bor,
Då sitter jag stum vid min ruta
Och tänker: hvad jorden är stor!

Vid arktiska himlahörnen
Är vinden hvinande hvass,
Der ligger nu hvita björnen
Och tvättar sin ludna tass.

Men, medan der himmelens töcken
Gör vågen polerad och stel,
Ett sandmoln i Saharas öken
Begrafer levantens kamel.

Der leder mahomedaneti
Sin fåle af ädlaste race
Och mumlar en bön ur koraneti
I hoppet att nå en oas.

Och ännu längre i söder
Der, mellan Kongo och Kap,
Giraffen sakta förblöder
För lurande lejongap,

Der smyger nu skogens panter;
Der darrar i denna stund
För stegen af elefanter
Loangos klippiga grund.

Och när i norden det snöar,
Står här naturen i flor, —
Hvad holmen bland himlens öar,
Hvad jorden är gäckande stor!

Hur vidt den ock hvälfver sin massa,
Det finnes en makt likväl,
Som herrskar, der lejonen tassa,
Och björnen hungrar ihjäl.

Ty kärleken är densamma
På hvarje fläck af vår jord,
Den hinner, som solens flamma,
Till både söder och nord.

Ej öknar och haf honom stänga,
Han sitter i vildarnes lag
Och jagar det hårda och stränga
Ur kopparfärgade drag.

Till blidaste löje han tvingar
Den svartaste negerläpp
Och lappens färd han bevingar
På polens snöiga stepp.

Ett ringa stycke jag känner
Af jordens periferi; — — —
Men hon, min vän ibland vänner,
Hon går nu mitt fönster förbi.

Den verld, jag kan se här inne,
Det är den fläck, der hon bor;
Med henne i tankar och sinne,
Jag glömmer, att jorden är stor.

Vandringslust.

Det finnes så mycket i världen att se;
Hvi sitter jag här i min kammar
Och ser genom rutan en poppelallé
Med gistnade, hvissnade stammar?

Hvi hör jag på sparfvarnes taffelmusik
Vid fyndet af frö på en gata,
Då jag kunde sitta vid Napolis vik
Och höra La Mandólinata?*

* Romersk serenad.

Nej, ut vill jag vandra kring jordens rund,
På sydliga fjell vill jag trona,
Och höra skall af Sanct Bernhards hund
I alpernas azur förtona.

I Wittenbergs stad vill jag se, hur förr
Det tagit sig ut den dagen,
Då munken slog uppå dömens dörr
De dånande hammarslagen.

Till Rolands-Eck vill jag göra en tur,
Der riddarn i tider försvunna
Såg ned på den obevekliga mur,
Som gömde hans saknade nunna.

Och när jag en gång Pyreneerna nått,
Jag längtar i Spaniens stater
Att finna bröder till Don Quixote,
Med mantel och röfvelater.

Jag vill sveda min kind i Sevillas vår
Och vandra, när halfmånen glänser,
Att gästa, med ättlingen af en Mohr,
Alhambras praktresidenser.

När människoverlden på mjukaste dun
Förgäter de tusen besvären,
Jag sällskapa vill på Venedigs lagun
Med månen och gondolieren.

De mörkaste gossar, Italien har,
Och flickor med former sköna,
Jag ville se ordnade par efter par
Till en vild saltarell i det gröna.

Jag ville få röna i Napolis ängd
Hur sydluften söker och lugnar
Och skåda den blåaste himmel bemängd
Med rök ur Vesuvii ugnar.

Men slut är min dröm; uti gata och gränd,
Hörs ännu sparfvornas qvitter,
Och skymningen tjocknar, och lampan är tänd,
Och åter vid boken jag sitter.

Men hvarföre hör jag då sparfvens musik
Vid fyndet af frö på en gata,
Då jag kunde sitta vid Napolis vik
Och höra La Mandolinata?

I Spanien.

Aär månen glittrande silfver sätter
Uppå Hispanias fönsterrader,
Och många tusende blombuketter
Belöna tusende serenader,

Jag ville lyssna till alla lutor,
Till alla röster, som be och svärma
Och tolka trånande söderns värma
Invid de dyrkades fönsterrutor.

Jag ville skymta de svarta skäggen,
Hvarpå den äkta spanioren kändes,
Och se en bild i en nisch på väggen
Af något helgon, som fordom brändes.

Jag ville sitta i fönstersvalen
Och läsa Don Quixote af la Manca
Och se i hvimlet af karnavalen
En tjur som leds till arenans skranka.

Jag ville vaggas vid solnedgången
Till sömnens sötma af små kaskader,
Till dess jag lockades till balkongen
Utaf begynnande serenader.

Jag ville somna vid välluktsströmmar
Från rosenhäcken och kaprifolen
Och endast nå'n gång i mina drömmar
Se is och drifvor vid norra polen.

Till en Stockholmska.

Hek, följde du mig till det fjerran Venedig,
Der dagen är glad och förtrollande natten,
Hur skönt att ur smäckra gondolerna se dig
Bespeglad en gång i lagunernas vatten!

Der skulle vår köl öfver vågorna halka,
Dem middagens strålar allt jemnare pressa,
Och jag skulle slöa med tillfällig svalka
Hyar glödande solpil, som sökte din hjessa.

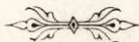
Vid smältande ljud från en fjärmare gata,
Der säckpipan håller den brummande basen,
Jag skulle dig räcka de mest delikata,
De dunklaste drufvor att plocka från klasen.

Och der mellan hus, som i vågorna väta
Den svigtande grunden af möglade stockar,
Hur du stücke af med din ljusgula fläta
Vid sidan af flickor med mörkbruna lockar.

Och komme så qvälln, då gondolerna vänta,
Och månens kolonn på lagunerna växer,
Och glödande ormar besvärjas ur Brenta
Af lampornas röda och gröna reflexer,

Då smöge jag tätt under skymmande taken,
Med fingret tillreds på min lockande luta,
Till dess du förråddes af rasslande haken,
Som föll från din vackert försilfrade ruta.

Ja, lyssna ej längre till vindarnes fejder
I gulnade snöförbidande hagar,
Kom, följ mig till södern till blommande nejder,
Till soliga, soliga, lyckliga dagar!

Svalans romresa.

Min flinka svala, nu är det höst,
Kastanjen och björkarna gulna,
Och ufvens skärande klagoröst
Gjort finkarna modbestulna.

Så flyg ånyo, som du var van,
Och följ dina vingade bröder
Från vinteräpple och astrakan
Till apelsiner i söder.

Flyg ned till det glädtiga Köpenhamn
Och helsa till Vårfruekirke
Och bed de danske, i fredens namn,
Att mura på Dannevirke.

Flyg se'n till Berlin, om vägen du vet,
Och skynda till rikskansleren,
Som står vid sitt fönster och spinner ett nät
För Galliens landamären.

På rutan slå både länge och hårdt,
Så kan du rykte förvärfva,
Om excellensen skulle få svårt
Att reda sin tankehärfva.

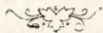
Sök sedan Alpernas tinnar och torn
Och helsa den vallande skalden,
Som diktar en visa på herdehorn
Om flickor i Unterwalden.

När bakom dig Alperna likna ett moln,
Dröj ej, förrän Peterskyrkan
Ur dimmorna höjer den höga kupoln
Med anspråk på främlingens dyrkan.

Slå ned i tornet och blicka glad
På konstnärfrön och asketer
I Romas af helgon befolkade stad,
Och helsa till Sankte Peter.

Ja, dröj ej längre der boet du byggt
Och glöm icke frihetens värde!
Det öde, som länkar foglarnas flykt,
Oss olika lotter beskärde.

Du är en fogel så fri och flink,
Som kommer och återvänder,
Men jag är en fången kanariefink,
Som längtar till varmare länder.

Om våren.

Mär vårliga vindarna hviska och sladdra
Och snön smälter bort ifrån gator och torg,
Och blågula flaggor flyga och fladdra
På strömmen vid Mälarens konungaborg,
I hjertat sorgernas puppskal brister
Kring glädjens fjäril, domnad och matt,
Som, medan vintern var kall och bister,
I mörker trefvade dag och natt.

Och vore jag döden, den ansvarsfrie,
Som går kring verlden och slår sitt hö,
Då skulle jag luta mig mot min lie
Och hviska i örat på yngling och mö:
»I bleka barn på de nitton åren,
Med tynande kinder och träffadt bröst,
Jag näns ej taga ert lif om våren,
Jag måste vänta till's det blir höst.»

Långa Helga.

Dch Helga hette huldran på Lenna gård,
Hon sysslade med hushåll och syskonvård;
Hon stod alltjemt vid spiseln, med fingrar svarta,
Men hördes aldrig klaga som bibelns Martha.

Fick någon stryk, — strax Helga med handen gned
På delinquentens rygg, som af riset sved.
Till henne kommo syskonen jemt att klaga,
Ifall det vankats bannor och näpst och aga.

Om man ej kunnat sämjas i dans och lek,
Om någon uti bollspel begått ett svek,
Om någon hade nekat att lösa panter,
Då ropades på Helga från alla kanter.

Strax genom kökets fönster hon tog ett språng
Och började på gården en rättgång,
Och den, som då var skyldig till fusk och slinger,
Fick märken på sin kind efter Helgas finger.

Snart löste man med kyssar hvar enda pant,
Och detta skedde ärligt och samvetsgrant,
Man gaf en kyss på köpet, och vi förmoda,
Att alla kysste Helga den hjertegoda.

Vid hafsstranden.

(Visby.)

Vid hafvets horizont med moln bemängd,
Der ser jag skeppen styra ut i verlden,
Med sina segel, svällande i mängd,
De likna rosor, tappade på fjärden.

O, att jag sutte nu på ett af dem,
Bredvid den mö, som är mitt hjerta kärast,
Jag skulle segla till Jerusalem
Och se de land, der rosorna bli skärast.

Men nu, nu vankar jag bland Visby hus
Och lyss vid stränderna på böljekören,
Förföljd af småttingar i söndrig blus,
Som tigga högt om några kopparören.

De lemna ej en vandrare i fred,
Dock, må man döma mildt om deras later,
Kanhända stamma de i tolfte led
Från några vinningslystna hanseater.

Lifvet vid en badort.

Att kläda oss är ju vår första pligt,
Och när man sig klädt,
Då gör man i spegeln en öfversigt
Af sin tolett.

Se'n tillbringas dagen med bad och kurtis,
En löjtnant blir gud,
Man talar om honom, man sjunger hans pris
Och håller hans bud.

Han bjuder: »min sköna, kom med på bal,
Det är bal i dag!»
(Ty kärlek är äfven i löjtnants-moral
Alla lagars lag.) —

På qvällen, då man dansat, man skiljes igen,
Om sofva man vill —
I damernas dröm bor löjtnanten än,
Se så går det till!

En sofvande kejsare.

Dch kejsaren drömmer i eget slott
Om envåldsherskarens ljufva lott,
Men nedanför slottet vaktar en här,
Der vandra soldater med laddadt gevär;
Det är, som jag säger, och alltid jag sagt:
»När oskulden sofver, små englar gå vakt.»

Topelius i S:t Karins kyrkoruin.

(Visby.)

Röd af eldsken Sankta Karin lågar,
 Limmet lossnat i dess fönsterbågar,
 Tiden gnager på dess stenskelett;
 I de vida hvalf, der vindar glamma,
 Murgrönsrankor liksom medlidsamma
 Väggens djupa remna öfverklädt.

Under dessa trånga små portaler,
 Tänk, hvad tramp förut af munksandaler,
 Hvilket fjesk med krucifix och kors!
 Samma hvalf, som hyste helgonhopen,
 Återljuda nu vid lefveropen
 För en sångarkung från Helsingfors.

Och der fordom, under bot och messa
Franciskanerna med skallig hjessa
Om sin påfves indulgenser tiggd,
Hör, der sjunga nu quartett och trio
För den kättare, som hädat Pio
I en klingande trokeisk dikt.

Munkarne ha flytt, de gamle äkte,
I ruinen står ett yngre slägte —
Munkar, nunnor, som vid månens glans
Bikta kärlekens små öronbikter,
Läsa bibeln och Topelii dikter,
Eller andra rim, som likna hans.

Vid Professor N. J. Anderssons graf.

å är den slutad nu din lefnadssaga,
När marken sömmar på sin gröna rock,
Der förr du gick i nejderna kring Haga,
En ny Linneus med din djekneflock.
Nu har du sannat ock den gamla tesen,
Som skall besannas intill tidens slut:
»En menska är uti sitt lif som gräsen —
I dag de stå, i morgon dö de ut.»

Jag mins hur förr du kom med vårens helsning
Till fångarne i qualmig skollokal,
Med ordet »exkursion» du bjöd dem frälsning
Från grammatik och långa räknetal;
Och sjelfve Cicero blef då förgäten,
Trots sin berömda och antika stil,
När man fick fly till dina lärosäten,
I mjuka mossan under hägg och pil.

Vid någon bugt af blåa Bellevuevägen
En blomstertufva var din lärostol,
Jag mins hur barnsligt glad du blef i hågen
När du fick se din första skogsviol.
Det var liksom du helsat gamla kunder
I orchidéerna kring vårens tjäll,
Hvar gång du tolkade de dolda under,
Som rymmas uti minsta blommas cell.

En kärleksfull naturens tolk, du tydde
De minsta typerna i hennes bok;
Dock vet jag dygd, som ännu mer dig prydde,
En dygd, som fattas mången vis och klok —
Din lust att hjälpa hvarje nödstäld nästa,
Att göra något för en likes väl,
Din fallenhet att tyda till det bästa,
När du bedömde någon broders fel.

Så är den slutad nu din lefnadssaga,
När lifvet vaknar uti björk och lind,
Man går ej mer att möta dig i Haga,
Man går till grafven bortom Haga grind;
Du forne siare i gröna tempel,
I minnets tempelrum du talar än.
Tack, för det dubbla, eggande exempel
Du gaf, som lärare och menskovän! —

Garibaldi.

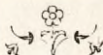

Från marscher till Italiens hägn,
Från krigstumult och blomsterregn
Nu Garibaldi gått;
Nu sveps han, efter strid och storm,
I röda skjortans uniform,
Som gäckat hugg och skott.

Men ännu ler han segergladt,
Som hörde han i dödens natt
Ett dämpadt jubelskri
Af röster, dem han hörde helst,
Ett jubel från de folk han frälst
Ur våld och tyranni.

Han ler, som endast den kan le,
Som vid sin lefnads slut får se
Att han var en bland dem,
Som, fastän sjelfva stoft och grand,
Fått tjena som Guds högra hand
I orättvisans hem.

Det var den gamle kämpens kall,
Ty är hans svärd af blå metall
Mer värdt än spirans gull,
Och röda hjelteskjortan blef
Långt mer än mången mantelväf
En svepning ärofull.

Sken och verklighet.

antast, som klättrar uppför Jakobsstegen

Att locka englarne i gruset ned!

Jag är på långt när ej så oförvägen,

Jag låter Mikael få bo i fred.

Långt framför alla fantasiens foster,

Som aldrig visa sig i solens sken,

Jag älskar se — en liten kaffemoster,

En englavarelse af kött och ben.

Jag ser långt hellre dessa kinafäder,
Som hålla strängt uppå det gamlas rätt,
Än män, som gömma i moderna kläder
Sin vän kinesens gamla tänkesätt.
Jag föredrar den ärlige »hin lede»,
Som vet och visar, hvad han är och vill,
Långt framför män, som känna helig vrede,
Så länge embetslönen räcker till.

Hur mången böjer icke djupt sin nacke,
Om löjligheten af sin bugning viss,
Blott för att hinna ärans Mosebacke
Med relationernas berömda hiss;
Och millioner af aktörer stoja
På världens rymliga teaterscen,
Der sanningsvittnet oftast bor i koja,
Då den som hycklar bor i hus af sten.

En rättgång.

A large, ornate initial letter 'H' in a Gothic or blackletter style. The letter is filled with intricate patterns and has a decorative tail that curves downwards and to the left.

Det står en kö invid himmelens port
Af syndare stora och små,
De vilja alla ha inträdeskort
Och bulta och banka på;
Den tröga portiern med stämning man hotar,
Men Petrus med nyckeln hvar syndare motar:
»Halt, vänta, jag håller förhör i dag,
Här gäller en annan lag.»

Gregorius närmar sig himlens bom
Och säger: »herr galilé,
Du må väl ej vägra en påfve af Rom
I himmelen fri entrée,
Jag har fört lutheraner i mängd på bålet,
Ty medlen helgas af ändamålet,
Du är ju Petrus min embetsbror,
Jag önskar se, hur du bor.»

Men Petrus svarar: »om sant det är,
Hvad om dig jag förnummit och sport,
Du sjelf en gyllene nyckel bär,
Som passar till himmelens port;
Går nyckeln in uti nyckelhålet,
Du träffar dem, som du bränt på bålet,
Försök din nyckelknippa ett tag,
Här gäller en annan lag.»

»Sankt Per», så ropar en syndaträl,
»Mig drifver du säkert bort,
Jag var på vägen att hungra ihjäl,
Men gjorde min pina kort;» —
»Ett sjelfmord», så tager Petrus till orden,
Bedöms ej i himlen så strängt som på jorden,
Du gick på en genväg till himmelens port,
Det skulle du icke ha gjort.»

»Men lugna dig nu och var ej så bang,
Än räcker väl himlens nåd,
Än kan du få fullmakt och englarang
Och titel af helgonråd,
Du följdes till grafven med hån och med löje,
Men hjälten, som mördad för ära och nöje,
Han får till belöning en sarkofag,
Här gäller en annan lag.»

Till Petrus ropar en ny spekulant:

»För visso mitt namn du vet,
Jag blef i verlden så vida bekant
För kristelig ödmjukhet,
I samqväm jag satte mig jemt bland de sista,
Och biskopen sjelf lär ha' sagt vid min kista
Att, fast jag var firad, berömd och stor,
Jag bemötte hvar man som en bror.»

Sankt Per slår porten igen så hårdt,

Att det skräller i lås och bom,

»När man är firad, då är det ej svårt

Att vara ödmjuk och from!

Du hörde ditt lof både sent och tida,

Du kände dig större vid dvergarnes sida,

Blif ödmjuk, om än så föraktad och svag,

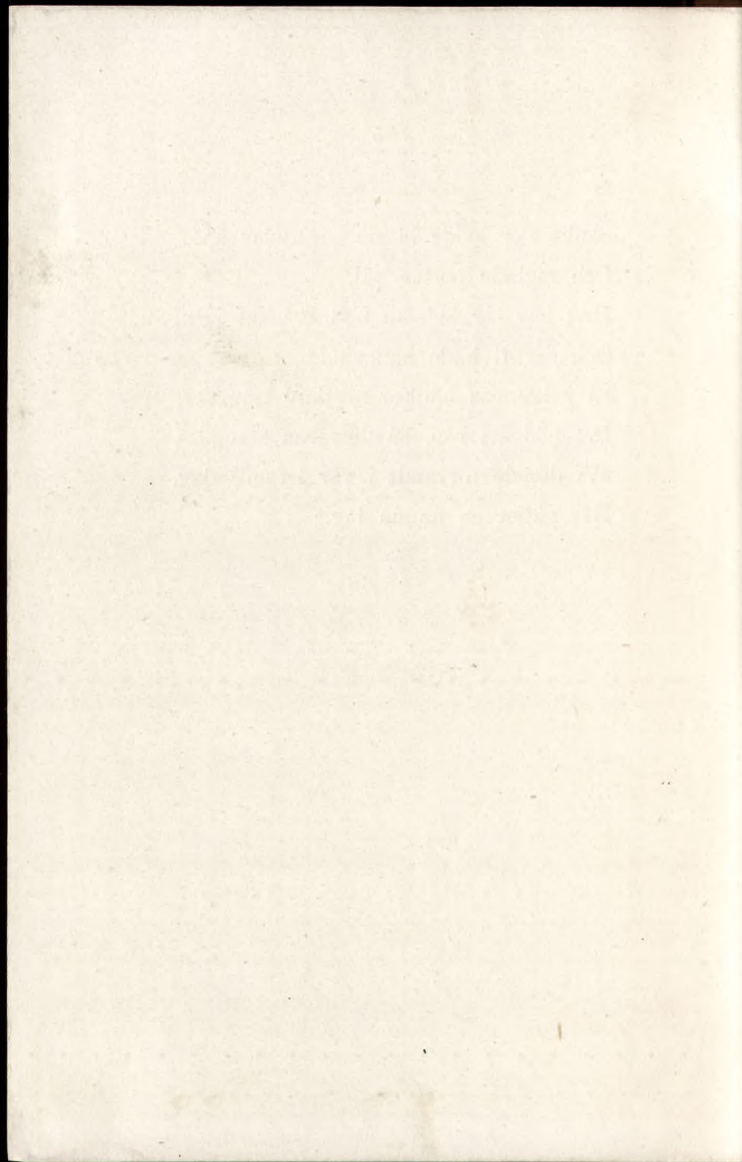
Det är helgonens gällande lag.»

»Sankt Per», så ropar en kund igen,
»Jag förgås af ånger och blygd,
Jag egde på jorden en verklig vän,
Ett mönster i visdom och dygd;
I enrum jag tryckte förtroligt hans händer,
Men möttes vi ute på torg och i gränder,
Då blef min helsning så artig och kort,
Ty hans rock var af simplaste sort.»

Då svarade Petrus, med blidare drag:
»Min vän, jag förstår dig så väl,
Kom broder, och låt oss få gråta i lag,
Jag har fallit för samma fel;
Det var en natt, då jag gick i Judéen,
Jag blygdes att känna min vän Nazaréen,
Men jag fick förlåtelsens nåd äfven jag,
Här gäller en annan lag.»

Sankt Per ledde in sin sörjande vän
Och reglade porten väl,
Han bar sig åt som han bråskat igen,
Och dertill hade han skäl —
På helgonens bänkar syndare trängdes,
Det ljud ett rop, då dörrarna stängdes,
»Vi dömde förvänt i vår lefnads dag,
Här gäller en annan lag.»

Pris:
häftad 2 kr.